

Declarație privind politica de finanțare a statului prin Valorile Mobiliare de Stat

Mișcarea Civică „Construim Încredere” constată cu îngrijorare că politica actuală de finanțare a statului prin emiterea Valorilor Mobiliare de Stat (VMS) devine din ce în ce mai costisitoare și mai riscantă pentru bugetul public.

Datele oficiale arată că, într-un singur an, costul finanțării interne aproape s-a dublat. Dacă în 2024 statul se împrumută la o dobândă medie de **4,96%**, în 2025 aceasta a crescut la **9,08%**, iar în prima jumătate a anului 2026 randamentele au rămas în jurul nivelului de **9,5–10%**.

Aceasta înseamnă un lucru foarte simplu: **Statul se împrumută din ce în ce mai scump, iar nota de plată va fi suportată de contribuabili prin reducerea resurselor disponibile pentru investiții și servicii publice.**

Fiecare leu suplimentar achitat pentru dobânzi este un leu care nu mai poate fi investit în drumuri, școli, spitale, dezvoltarea economiei, agricultură sau servicii publice.

Situația devine și mai îngrijorătoare în contextul în care **deficitul bugetar al Republicii Moldova va depăși 21 de miliarde de lei, iar numai plata dobânzilor la datoria publică va consuma aproximativ 6 miliarde de lei în 2026 și este estimată să ajungă la circa 7 miliarde de lei în 2027.** Cu alte cuvinte, o parte tot mai mare din resursele publice este utilizată pentru plata costului împrumuturilor, nu pentru dezvoltarea țării.

Și mai grav este faptul că aproape **95% din Valorile Mobiliare de Stat ajung la scadență în mai puțin de un an**, ceea ce obligă Guvernul să revină permanent pe piață pentru a contracta noi împrumuturi doar pentru a le achita pe cele vechi. Această practică transformă bugetul într-un mecanism permanent de refinanțare și îl face extrem de vulnerabil la orice creștere a dobânzilor sau reducere a interesului investitorilor.

În același timp, **piața este dominată de un număr foarte redus de bănci comerciale, care dețin aproape 70% din piața VMS.** O asemenea concentrare înseamnă că finanțarea statului depinde în mare măsură de deciziile câtorva instituții financiare și reduce capacitatea statului de a negocia condiții mai avantajoase.

În plus, atunci când statul se împrumută masiv pe piața internă la dobânzi ridicate, băncile comerciale pot avea un interes mai mare să finanțeze statul decât economia reală. În asemenea condiții, întreprinderile și agricultorii pot avea un acces mai dificil și mai costisitor la credite, ceea ce încetinește investițiile și dezvoltarea economică.

Mișcarea Civică „Construim Încredere” consideră că problema nu este existența datoriei publice. Toate statele moderne utilizează astfel de instrumente financiare.

Problema este **modul în care este administrată această datorie.**

Împrumuturile publice sunt justificate atunci când finanțează investiții care generează dezvoltare economică și venituri viitoare. În schimb, atunci când ele sunt utilizate preponderent pentru acoperirea deficitelor curente și refinanțarea datoriei existente, presiunea asupra bugetului crește de la un an la altul.

Un stat responsabil trebuie să urmărească reducerea costului finanțării, extinderea termenelor de rambursare și diminuarea dependenței de refinanțările frecvente. În lipsa acestor măsuri, generațiile viitoare vor suporta costurile unor decizii financiare luate astăzi.

În acest context, cerem Guvernului care urmează a fi investit să vină cu o strategie clară de reducere a costurilor, împrumuturi pe termene mai lungi la dobânzi mai mici și bani împrumutați pentru dezvoltare — nu pentru astuparea găurilor din buget.

Un buget sănătos nu înseamnă doar capacitatea statului de a se împrumuta. **Înseamnă capacitatea statului de a administra responsabil banii publici, astfel încât fiecare leu împrumutat astăzi să nu devină o povară mai mare pentru cetățenii de mâine.**